

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 506 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy o'zlik va media reprezentatsiya tahlili	16
Salim Doniyorov	
Axborot kommunikatsiya texnologiyalari vositasida o'quvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish	21
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna	
Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish.....	26
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich	
Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	29
Yunusov Dilshod Raxmatovich	
Boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	32
Aliqulova Habiba Bahranovna	
Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri	36
Majidov Ruslan Rustam o'g'li, Komilova Ismigul O'ktamjon qizi	
Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli	41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna	
Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин.....	44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari.....	49
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari.....	53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna	
O'spirinlik yoshida namoyon bo'ladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati	59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi	
O'zbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning o'rni: jurnalistikada yangi trend	64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi	
Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati.....	67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna	
Kelajakdagi o'qituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy o'yinlar orqali rivojlantirish yo'llari	69
N. A. Musayeva	
Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari	76
Odiljonova Kamola Abduvosit qizi	
Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching	81
Qosimov Jaloliddin Abduvali o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari	84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	
Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati	87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna	
Qo'ng'iro't tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari	90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna	
Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti	93
Shamuratov Asqar Abdullayevich	

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills.....	98
<i>Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o'g'li</i>	
Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari.....	106
<i>Sobitov Otabek</i>	
O'zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari.....	111
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Adaptiv sportning inklyuziv ta'lim tizimida alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan o'quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati.....	114
<i>Xasanova Sarvinov To'liqinjon qizi</i>	
Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differentsiallashgan mashg'ulotlar modelini qo'llash samaradorligi	118
<i>Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich</i>	
Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения	123
<i>Хамидова Гулноза Турсунбой кизи</i>	
Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari.....	127
<i>Adizova G. M.</i>	
Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash	131
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna</i>	
STEAM – ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi	134
<i>So'fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko'nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	138
<i>Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli.....	142
<i>Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E'zoza Mashrab qizi</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta'lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari.....	146
<i>Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi</i>	
Xalqaro ta'lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari.....	150
<i>Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida.....	153
<i>Shanazarov Otabek</i>	
Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari	158
<i>Radjapova Xuzra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Matematika ta'limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili.....	161
<i>Xaydarov Xurshid Ismatovich</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	166
<i>Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi</i>	
Osiyo xalq o'yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari	170
<i>Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta'lim muhitining imkoniyatlari.....	173
<i>Abduraxmanov M. B.</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy fikrlash.....	178
<i>Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna</i>	
Talabalarda raqamli ta'lim madaniyatini rivojlantirish.....	181
<i>Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi</i>	
Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research.....	183
<i>Fozilova Maxina Adashevna</i>	
Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli.....	188
<i>Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Boshlang'ich tayyorlov guruhida ulotqirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi..... 191 Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati..... 197 Inoyatova Zulfiya Xamdammovna
	Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari..... 199 Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi
	Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish 203 Kayumov Oybek Achilovich
	Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish..... 209 Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish..... 211 Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna
	Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarining ijodiy salohiyatini rivojlantirish 214 Rayimova Shahlo Sobirjon qizi
	STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari 217 Toshev Elbek Choriyevich
	Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli..... 223 Usmanov Botir Allaberdiyevich
	Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati..... 227 Xalilova Dilnoza Furkatovna
	Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni 230 Xodiyeva Dilrabo Pirimovna
	Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education 233 Yunusova Nodira Akhmadjanovna
	Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari 237 Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna
	The Psychological Impact of Social Media on Youth 242 Dilfuza Qarshiboyeva
	Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi 246 Islamova Dilfuza Dilshodovna
	Dizartriyali bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish..... 250 Pardayeva Muxlisa
	Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati..... 257 Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi
	Enhancing the Professional Competence of English Language Teachers 259 Karimova Dilshoda Sodiqjon qizi
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda montessori metodi bo'yicha sezgir davrlar 264 Tojiakhmedova Maftuna Umarjon qizi
	"Personal learning assistant" vositalari asosida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash tizimidagi zamonaviy tendensiyalar tahlili 268 Muradova Maftuna Komilovna, Turobova Ro'zoy Bekmurotovna, Xayrullayev Mo'minbek Anvar o'g'li
	Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida adabiy-nutqiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi..... 272 Ravshanova Dildora Sagdullayevna
	Raqamli ta'lim sharoitida elektron axborot-ta'lim muhitining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi 279 Temurov Sobirjon Yo'ldoshevich
	Zamonaviy ta'lim menejmentida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati (boshlang'ich ta'lim misolida) .. 283 Pardaboyev Doston
	Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligida qadriyatlar tarbiyasining amaliy asoslari 286 Xaydarova Mavluda Mo'ydinjon qizi

Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari integratsiyasi asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish bosqichlari va samarali shakllari.....	292
<i>G'oziyeva Mohlaroyim Qodirxon qizi</i>	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarning (aqliy nuqson) ovqatlanish tartibi	295
<i>Sh. M. Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida imlo savodxonligini oshirishda geymifikatsiya o'yini orqali samarali tashkil etish	299
<i>Mergenbaeva Asiya Erkebaevna</i>	
Musiqa o'qituvchisining pedagogik muloqatining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	304
<i>S. M. Raxmonberdiyeva</i>	
Ijtimoiy-maishiy hayotga yo'naltirish darslarida zaif eshituvchi o'quvchilarning nutqini rivojlantirish	307
<i>Abdulxamidova Gulnoza</i>	
Ispaniya davlati ijtimoiy hayoti, madaniyati va o'ziga xos ta'lim tizimi	311
<i>Umarova Malika Xisabidinovna, Sabirova Nodira Ibrohimovna</i>	
Ertaklardagi so'zlardan foydalangan holda nutqi rivojlanmagan bolalarda muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish metodologiyasi	316
<i>G'opporova Mahliyoxonim</i>	
Tarbiya fanida hadislar va milliy qadriyatlarni integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari	319
<i>Axmedov Boburjon Vasikovich</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'lim tizimida o'quv-biluv kompetensiyalarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari	324
<i>Mirzayev Shavkat Turdibayevich</i>	
Mustaqil ta'lim olish faoliyati tushunchasining pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi (fizika fani bo'yicha).....	328
<i>Esanmurodov Otamurod Boboqand o'g'li</i>	
Oliy ta'limda immersiv yondashuvning mohiyati.....	333
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlari tizimida sportchilarning psixologik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari.....	337
<i>Yigitaliyev A. F.</i>	
Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasida o'quvchilarning harakat faolligini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari.....	343
<i>D. R. Abdusalomov</i>	
Futbolchilarni tayyorlash jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi...	348
<i>Mirbabayev Muzaffar Ismatillayevich</i>	
Empirik tushunchalar va ularning hospital pedagogikadagi pedagogik-psixologik roli	353
<i>Sapayeva Mavluda Shanazarovna</i>	
Ayollarga nisbatan zo'ravonlikka qarshi kurash va huquqiy himoya.....	357
<i>Ibragimova Feruza Bahodirxonovna</i>	
Integrativ yondashuv asosida kongruentlik kompetensiyasini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar.....	362
<i>Kamalova Dilobar Tairovna</i>	
Og'ir atletikachilarning ko'p yillik tayyorgarlik jarayonini tashkil etish	366
<i>Raximov Farxod Maxmudovich</i>	
Haqiqiy materiallardan foydalangan holda o'qishni o'rgatish	370
<i>Axmedov Husen Uzairovich</i>	
Maktabgacha ta'limda innovatsion va fiziologik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari.....	376
<i>Ruziyeva Gulsara Temirqulovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talaba-yoshlarning jismoniy tarbiyasi.....	380
<i>Nazarov Zokir Abdurahmonovich</i>	
Tafakkur va mantiqiy fikrlash bo'lajak pedagog shaxsining nutq madaniyati omili sifatida	383
<i>A. Sh. Jumayev</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarida turizm vositasida tolerantlikni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	386
<i>Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi</i>	

Zamonaviy didaktik vositalar asosida talabalarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	390
<i>Asobayeva Noila Samatovna</i>	
Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo'llash" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini samarali tashkil etish	395
<i>Axmedova Zebixon Siddikovna</i>	
Talaba shaxsini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga qo'yilgan pedagogik talablar	399
<i>Boliyev Uchqun Ismatovich</i>	
Translation of Phraseological Units in Mass Media Texts.....	402
<i>Eshmurodova Ziyodaxon Urinbayevna</i>	
Phraseologisms in Modern Russian: A Corpus-Based Analysis of Structural, Semantic, and Functional Dynamics	405
<i>Farkhod Kholmatov</i>	
Yosh sportchilarda sprinterlik qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin uslubidagi mashqlarning o'rni.....	413
<i>G'oibov Yusufali Buxoraliyevich</i>	
Imitatsion mashqlarni nutqni avtomatizatsiyalash jarayonida qo'llash metodikasi	417
<i>G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna</i>	
1879-1894-yillarda yevropa va aqshdagi asos soluvchi laboratoriyalar evolyutsiyasi orqali eksperimental psixologiya genezisining qiyosiy-tarixiy tahlili.....	420
<i>Haydarov Farhod Ilnazarovich</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	423
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Bolalarda gigiyeniya qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	427
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Kasbiy refleksiya va portfolio metodining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	430
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna, Kamoliddinova Mahliyoxon Zohidjon qizi</i>	
Практическая работа по развитию логического мышления учащихся начальных классов через дидактические игры	433
<i>Отажонов Ж. М., Мамарасулова М. А.</i>	
Umumta'lim maktablarida "tarbiya" fanini o'qitish jarayonida mavjud muammolar, ularning sabablari va takomillashtirish yo'llari.....	436
<i>Mamirova Shaxnoza Xudoyqulovna</i>	
Word Formation and Vocabulary Enrichment in Modern English and Uzbek Languages	440
<i>Muminova Feruza Muratdjanovna</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari	443
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
Shaxs taraqqiyotining turli bosqichlarida refleksiyaning rivojlanishi	447
<i>N. I. Xalilova</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda inklyuziv kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	450
<i>Omanqulova Shohida Nematillo qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda gender madaniyatni shakllantirishda milliy qadriyatlar va zamonaviy yondashuvning uyg'unligi	455
<i>O'tkirova Zuhaxon Ahmedjanovna</i>	
Developing Listening and Speaking Skills in Middle School	458
<i>Rakhmonova Dilrabokhon Salokhiddin kizi</i>	
Bolalarda gigiyena qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	461
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Avlodlar nazariyalari haqidagi mulohazalarning nazariy tahlili: baby boomerlar, X, Y, Z avlodlari.....	464
<i>Umarova Sitora Muxlisovna, Sharifova Mahtob Murodjonovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari	467
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Sofoyeva Oysha Davlatyorovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda arifmetik amallarni o'rgatishning samarali metodlari.....	470
<i>Solijonova Mavluda Zokir qizi</i>	

Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari.....	472
<i>Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'limda talabalarning harbiy ko'nikmalarini shakllantirishda psixologik omillarning o'rni.....	477
<i>Tursunov Shaxzod Ramazonovich</i>	
Bolalarning jismoniy faolligini oshirish va jismoniy rivojlantirish bo'yicha noan'anaviy jismoniy mashqlarning ahamiyati	480
<i>Xalmatova Nasiba Bozorboyevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirish muammolari	485
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish ..	488
<i>Yuldoshova Mehriniso Ochildiyevna</i>	
Hosila va uning tatbiqlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar	491
<i>Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li</i>	
Развитие речи у детей как ключевой фактор формирования личности.....	496
<i>Дустова Дилдора Собиржановна</i>	
Boshlang'ich sinflarda geometrik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi	498
<i>Imamova Nasiba Xurramovna</i>	
Дидактические основы подготовки будущих педагогов к лекционной деятельности.....	501
<i>Нодира Азаматова</i>	

OLIY TA'LIMDA IMMERSIV YONDASHUVNING MOHIYATI

Muradova Maftuna Komilovna

Nizomiy nomidagi O'zMPU "Pedagogika" kafedrası PhD, o'qituvchi

Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi

Nizomiy nomidagi O'zMPU "Pedagogika" kafedrası 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Maqolada oliy ta'lim tizimida immersiv yondashuvning nazariy asoslari, texnologik imkoniyatlari hamda pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Virtual va qo'shimcha reallik vositalari orqali talabalarning bilim olish jarayonini faollashtirish, amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish hamda ta'lim samaradorligini oshirish masalalari yoritiladi.

Kalit so'zlar: immersiv ta'lim, virtual reallik, qo'shimcha reallik, innovatsion pedagogika, interaktiv metodlar, raqamli ta'lim, oliy ta'lim, simulyatsiya.

Abstract: The article analyzes the theoretical foundations, technological capabilities, and pedagogical significance of immersive approaches in higher education. It examines the role of virtual and augmented reality technologies in enhancing student engagement, developing practical skills, and improving overall learning effectiveness in modern educational environments.

Key words: immersive learning, virtual reality, augmented reality, innovative pedagogy, interactive methods, digital education, higher education, simulation.

Аннотация: В статье анализируются теоретические основы, технологические возможности и педагогическое значение иммерсивного подхода в системе высшего образования. Рассматриваются вопросы активизации учебного процесса, развития практических навыков студентов и повышения эффективности обучения с использованием технологий виртуальной и дополненной реальности.

Ключевые слова: иммерсивное обучение, виртуальная реальность, дополненная реальность, инновационная педагогика, интерактивные методы, цифровое образование, высшее образование, симуляция.

KIRISH

Oliy ta'lim tizimi bugungi kunda globallashtirish va raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalar rivoji ta'sirida tubdan yangilanib bormoqda. Zamonaviy jamiyat talablariga mos, raqobatbardosh va yuqori malakali kadrlarni tayyorlash jarayonida an'anaviy o'qitish usullarining o'zi yetarli bo'lmay qolmoqda. Shu sababli ta'lim jarayoniga yangi pedagogik yondashuvlar, xususan, talabning faol ishtirokini ta'minlaydigan, bilimlarni chuqur o'zlashtirishga yo'naltirilgan innovatsion metodlar joriy etilmoqda.

Shunday yondashuvlardan biri immersiv yondashuv bo'lib, u o'quv jarayonida talabning o'rganilayotgan muhitga maksimal darajada "sho'ng'ishini" ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv virtual va qo'shimcha reallik texnologiyalari, simulyatsiyalar hamda interaktiv platformalar orqali amalga oshirilib, nazariy bilimlarni amaliy tajriba bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi. Natijada talabalarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va kasbiy ko'nikmalarni shakllantirish samaradorligi ortadi.

Bugungi kunda immersiv texnologiyalar tibbiyot, muhandislik, pedagogika va til o'qitish kabi turli sohalarda keng qo'llanilmoqda. Bu esa oliy ta'lim muassasalarida o'qitish sifatini oshirish, ta'lim jarayonini individuallashtirish hamda talabalar motivatsiyasini kuchaytirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ushbu yondashuvni joriy etish texnik va metodik jihatdan muayyan muammolarni ham yuzaga keltiradi.

Mazkur maqolaning maqsadi oliy ta'lim tizimida immersiv yondashuvning mohiyatini ochib berish, uning pedagogik ahamiyati va amaliy qo'llanilish imkoniyatlarini tahlil qilishdan iborat. Shuningdek, ushbu yondashuvning afzalliklari va mavjud muammolarini aniqlash hamda ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish yo'llarini ko'rsatish asosiy vazifalardan biri hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Immersiv yondashuv masalasi so'nggi yillarda pedagogika, axborot texnologiyalari va ta'lim nazariyasi kesishgan nuqtada faol tadqiq etilmoqda. Ushbu yo'nalishda olib borilgan ilmiy izlanishlar immersiv texnologiyalarning ta'lim samaradorligini oshirishdagi muhim o'rnini asoslab beradi.

Xususan, P. Milgram va F. Kishino tomonidan ishlab chiqilgan "aralash reallik" (Mixed Reality) konsepsiyasi immersiv muhitlarning nazariy asoslarini belgilab berdi. Ular real va virtual muhit o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni tushuntirib, immersiv texnologiyalarni tasniflash imkonini yaratgan. Ushbu yondashuv keyinchalik virtual (VR) va qo'shimcha reallik (AR) texnologiyalarining ta'limdagi qo'llanilishiga ilmiy asos bo'lib xizmat qildi.

J. Radianti va T. A. Majchrzak tomonidan olib borilgan tizimli tahlil ishlari esa oliy ta'limda virtual reallikdan foydalanishning amaliy jihatlari yoritadi. Ularning tadqiqotlariga ko'ra, immersiv texnologiyalar talabalar faolligini oshiradi, murakkab tushunchalarni o'zlashtirishni osonlashtiradi hamda tajriba asosida o'rganishni ta'minlaydi. Shu bilan birga, texnik infratuzilma va xarajatlar masalasi dolzarb muammo sifatida qayd etiladi.

G. Makransky va G. B. Petersen tadqiqotlarida immersiv muhitlarning psixologik va kognitiv ta'siri chuqur tahlil qilingan. Ular immersiv ta'lim jarayonida talabalar diqqatining yuqori darajada jamlanishi, motivatsiyaning oshishi va bilimlarni uzoq muddat saqlab qolish ko'rsatkichlari yaxshilanishini ilmiy asosda isbotlagan.

L. Jensen va F. Konradsen tomonidan olib borilgan izlanishlarda esa VR texnologiyalarining ta'limdagi samaradorligi baholanib, ayniqsa amaliy fanlarda (tibbiyot, muhandislik) immersiv yondashuvning ustunligi alohida ta'kidlangan. Ular virtual muhit orqali xavfsiz va nazorat qilinadigan sharoitda tajriba o'tkazish imkoniyati mavjudligini ko'rsatadi.

Xalqaro tashkilotlar, jumladan, UNESCO va Jahon banki hisobotlarida ham raqamli va immersiv texnologiyalarni ta'lim tizimiga joriy etish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Ushbu manbalarda ta'limni individuallashtirish, moslashuvchan o'qitish muhitini yaratish va global kompetensiyalarni rivojlantirishda immersiv yondashuvning ahamiyati alohida qayd etilgan.

Shuningdek, mahalliy va MDH olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham immersiv yondashuvning pedagogik imkoniyatlari, uni o'quv jarayoniga joriy etish mexanizmlari hamda metodik asoslari yoritilgan. Ular asosan raqamli ta'lim platformalari, interaktiv metodlar va simulyatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali ta'lim sifatini oshirishga e'tibor qaratadi.

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar immersiv yondashuv oliy ta'lim tizimida innovatsion rivojlantirishning muhim omili ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, mazkur yo'nalishda metodik ta'minot, texnik baza va pedagog kadrlarning tayyorgarligini yanada takomillashtirish zarurati mavjudligi ham ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda oliy ta'lim tizimida immersiv yondashuvning mohiyatini o'rganish, uning pedagogik samaradorligini aniqlash hamda amaliy qo'llanilish imkoniyatlarini tahlil qilish maqsad qilib qo'yildi. Tadqiqot jarayoni kompleks yondashuv asosida tashkil etilib, nazariy va empirik metodlar uyg'unligida olib borildi.

Tadqiqotning nazariy asosini pedagogika, axborot texnologiyalari va innovatsion ta'limga oid ilmiy manbalarni tahlil qilish tashkil etadi. Xususan, immersiv ta'lim, virtual va qo'shimcha reallik texnologiyalari bo'yicha xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy ishlari o'rganildi, ularning asosiy g'oyalari umumlashtirildi va tizimlashtirildi. Shu asosda immersiv yondashuvning nazariy modeli ishlab chiqildi.

Empirik tadqiqot metodlari sifatida kuzatish, so'rovnoma va tajriba-sinov ishlari qo'llanildi. Kuzatish metodi orqali immersiv texnologiyalar joriy etilgan o'quv jarayonlaridagi talabalar faolligi, ishtiroki va o'zlashtirish darajasi tahlil qilindi. So'rovnoma usuli yordamida talabalar va o'qituvchilarning immersiv ta'limga bo'lgan munosabati, uning afzalliklari va kamchiliklari haqidagi fikrlari o'rganildi.

Tajriba-sinov ishlari esa oliy ta'lim muassasalarida o'tkazilib, unda ikki guruh – nazorat va tajriba guruhlari shakllantirildi. Tajriba guruhida immersiv texnologiyalar (VR, AR, simulyatsiyalar) asosida darslar tashkil etildi, nazorat guruhida esa an'anaviy metodlar qo'llanildi. Tadqiqot natijalari taqqoslama tahlil asosida baholanib, immersiv yondashuvning samaradorligi aniqlashtirildi.

Olingan ma'lumotlarni qayta ishlashda statistik tahlil, taqqoslash, umumlashtirish va grafik tasvirlash usullaridan foydalanildi. Bu esa tadqiqot natijalarining ishonchligini ta'minlashga xizmat qildi.

Shu tariqa, qo'llanilgan metodologiya immersiv yondashuvning oliy ta'limdagi o'rnini ilmiy asosda baholash, uning samaradorligini aniqlash va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur tadqiqot doirasida immersiv yondashuvning oliy ta'lim jarayoniga ta'siri nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilindi. Olib borilgan kuzatishlar, so'rovnomalar va tajriba-sinov ishlari natijalari immersiv texnologiyalarning ta'lim samaradorligiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi.

Tajriba guruhida o'qitish jarayoniga virtual va qo'shimcha reallik texnologiyalarining joriy etilishi talabalar faolligining oshishiga olib keldi. Dars jarayonida talabalar nafaqat tinglovchi, balki bevosita ishtirokchi sifatida faol qatnashdi. Bu esa ularning mavzuni chuqurroq anglashiga va amaliy ko'nikmalarni tezroq shakllantirishiga xizmat qildi. Nazorat guruhida esa an'anaviy metodlar qo'llanilgani sababli o'zlashtirish darajasi nisbatan pastroq bo'lib qoldi.

So'rovnoma natijalariga ko'ra, talabalarning aksariyati immersiv texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslarni qiziqarli va samarali deb baholadi. Ular, ayniqsa, murakkab jarayonlarni vizual tarzda ko'rish va amaliy mashg'ulotlarni virtual muhitda bajarish imkoniyatini yuqori qadrlashdi. O'qituvchilar esa ushbu yondashuv talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ularni faol o'rganishga undashini ta'kidladilar.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, immersiv yondashuv quyidagi natijalarga olib keladi:

- talabalar motivatsiyasining sezilarli darajada oshishi;
- bilimlarni uzoq muddat saqlab qolish ko'rsatkichlarining yaxshilanishi;
- amaliy ko'nikmalarni shakllantirish samaradorligining ortishi;
- murakkab mavzularni o'zlashtirishda qiyinchiliklarning kamayishi.

Biroq, tadqiqot davomida ayrim muammolar ham aniqlandi. Jumladan, texnik vositalarning yetishmasligi, ularning yuqori narxi hamda ayrim o'qituvchilarning immersiv texnologiyalarni qo'llash bo'yicha yetarli tayyorlikka ega emasligi ushbu yondashuvni keng joriy etishga to'sqinlik qilmoqda.

Umuman olganda, olib borilgan tahlillar immersiv yondashuv oliy ta'limda samarali pedagogik vosita ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalari ushbu yondashuvni keng joriy etish, metodik jihatdan takomillashtirish hamda texnik infratuzilmani rivojlantirish zarurligini asoslab berdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida oliy ta'lim tizimida immersiv yondashuv zamonaviy pedagogik jarayonning muhim tarkibiy qismi ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi. Ushbu yondashuv talabalarning bilim olish jarayoniga faol jalb etilishini ta'minlab, ularning nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalar bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi. Natijada ta'lim samaradorligi oshadi, talabalar motivatsiyasi kuchayadi hamda mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, immersiv texnologiyalar (VR, AR, simulyatsiyalar) yordamida tashkil etilgan darslar an'anaviy o'qitish usullariga nisbatan samaraliroq bo'lib, ayniqsa murakkab jarayonlarni o'rganishda yuqori natija beradi. Shu bilan birga, ushbu yondashuvni keng joriy etishda texnik infratuzilma, moddiy resurslar va pedagoglarning raqamli kompetensiyasi bilan bog'liq muammolar mavjudligi aniqlandi.

Shu asosda quyidagi takliflar ilgari suriladi:

- oliy ta'lim muassasalarida immersiv texnologiyalarni joriy etish uchun zarur texnik baza va infratuzilmani bosqichma-bosqich rivojlantirish;
- professor-o'qituvchilar uchun immersiv ta'lim metodlari bo'yicha maxsus malaka oshirish kurslarini tashkil etish;
- o'quv dasturlariga virtual va qo'shimcha reallikka asoslangan amaliy mashg'ulotlarni kiritish;
- mahalliy sharoitga mos immersiv ta'lim platformalari va dasturiy vositalarni ishlab chiqish;
- davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish orqali innovatsion ta'lim loyihalarini qo'llab-quvvatlash;
- talabalar uchun immersiv ta'lim muhitidan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish va ularda raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish.

Xulosa qilib aytganda, immersiv yondashuvni oliy ta'lim tizimiga samarali integratsiya qilish kelajakda yuqori malakali, zamonaviy fikrlaydigan va raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Milgram, P., Kishino, F. (1994). A Taxonomy of Mixed Reality Visual Displays. *IEICE Transactions on Information Systems*. <https://ieeexplore.ieee.org>
2. Radianti, J., Majchrzak, T. A., Fromm, J., Wohlgenannt, I. (2020). A Systematic Review of Immersive Virtual Reality Applications for Higher Education: Design Elements, Lessons Learned, and Research Agenda. *Computers & Education*. <https://www.sciencedirect.com>
3. Makransky, G., Petersen, G. B. (2019). Immersive Virtual Reality and Learning: A Meta-Analysis. *Educational Psychology Review*. <https://link.springer.com>
4. Jensen, L., Konradsen, F. (2018). A Review of the Use of Virtual Reality Head-Mounted Displays in Education and Training. *Education and Information Technologies*. <https://www.frontiersin.org>
5. UNESCO. (2021). Digital Learning and Transformation of Education. <https://www.unesco.org>
6. World Bank. (2020). Education Technology Overview. <https://www.worldbank.org>
7. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining rasmiy sayti. <https://edu.uz>
8. Coursera Inc. Online Learning and Digital Education Resources. <https://www.coursera.org>
9. edX Inc. Innovative Learning Platform and Courses. <https://www.edx.org>
10. Azimov, A., Xusanov, R. (2022). Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va ularning qo'llanilishi. Toshkent: Fan nashriyoti.
11. To'xtayev, N. (2021). Pedagogik innovatsiyalar va ularning ta'limdagi o'rni. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
12. Sharipov, Sh. (2020). Raqamli ta'lim muhitida o'qitish metodikasi. Toshkent: Universitet nashriyoti.
13. Bonk, C. J., Graham, C. R. (2006). *The Handbook of Blended Learning*. San Francisco: Pfeiffer Publishing.
14. Dede, C. (2009). Immersive Interfaces for Engagement and Learning. *Science Journal*.
15. Slater, M., Sanchez-Vives, M. V. (2016). Enhancing Our Lives with Immersive Virtual Reality. *Frontiers in Robotics and AI*. <https://www.frontiersin.org>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.